

Oponentský posudek k bakalářské práci

Autor práce: Klára Bláhová, DiS.
Název: TEORIE JAZYKOVÉHO DEFICITU B. BERNSTEINA A JEJÍ
VÝZNAM PRO PEDAGOGIKU
Akademický rok: 2010/2011
Vedoucí bakalářské práce: PaedDr. Petr Bauman
Oponent: PhDr. Zuzana Svobodová, Ph.D.

Autorka předkládá kvalitně členěnou bakalářskou práci o rozsahu 37 číslovaných stran. Práce má dobrou grafickou úroveň (včetně černobílých obrázků). Gramatická úroveň je dobrá (příklady chyb, neopravených překlepů: s. 10: „It’s only natural, int’t it?“, s. 29: „...za odraz vyspělejšího kognitivního styl...“).

Odkazy na prameny jsou uváděny ve správné formě a smysluplně.

V Úvodu autorka formuluje cíl práce: „... popis základní Bernsteinovy teorie včetně naznačení jejího dalšího vývoje a kritiky ... nastítnit, jak může teorie jazykové determinace ovlivnit pedagogiku a směr dalšího vzdělávání obecně“ (s. 5). Krátce je naznačena struktura textu i metoda zpracování.

V prvních částech práce autorka seznamuje s osobností a dílem Basila Bernarda Bernsteina a ve třetí kapitole se pak věnuje významu Bernsteinovy teorie pro pedagogiku – zde je zvažován přínos a negativa kompenzačního vzdělávání (kdy je na dítě pohlíženo jako na znevýhodněné) a zdůvodněn Bernsteinův pojem „kód edukační znalosti“ – sběrný kód vztahující se k edukační znalosti, sjednocený kód „nivelizující“ a nastolující spolupráci. Autorka dále poukazuje na cíle uvedené v Národním programu rozvoje vzdělávání v ČR a spatřuje také zde snahy o integraci. Dále je naznačena pedagogická praxe podle Bernsteina (tři pravidla ovlivňující logiku pedagogického působení: hierarchie, posloupnost a tempo, kritéria; dvě formy pedagogického vztahu – explicitní se zřejmou autoritou učitele a implicitní se skrytou autoritou v komunikaci). Čtvrtá kapitola je věnována ověření platnosti Bernsteinovy teorie ve světě i v ČR – u nás se nepotvrdilo tak silné odlišení sociálních vrstev, tedy ani způsobů komunikace.

V Závěru práce autorka připomíná vytčený cíl a vyjadřuje se k jeho naplnění, shrnuje základní poznatky v práci uvedené. Nakonec – spíše implicitně – vyjadřuje výzvu k aplikaci nekompensační výchovy (vzdělání), která by mohla být uskutečněna například díky promyšlení Bernsteinovy teorie a přizpůsobení metody výkladu (včetně použití jazyka) danému sociálnímu prostředí.

K diskusi: Co je dle autorky na teorii jazykového deficitu nejpozoruhodnější a proč? Co je na této teorii nejdůležitější pro pedagogickou praxi a proč?

Předložená bakalářská práce splňuje nároky kladené na daný typ vědeckého pojednání.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: výborně (1).

V Praze dne 15. května 2011

PhDr. Zuzana Svobodová, Ph.D.